

Alviina Alametsä vihr ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä mielenterveyspalvelujen terapiatakuun toteuttamiseen (21 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Pelkästään mielenterveyden häiriöt maksavat Suomelle yli 11 miljardia euroa vuodessa. Panostamalla ennalta ehkäisevään työhön mielenterveyttä olisi mahdollista tukea. Tämä olisi sekä inhimillistä että kustannustehokasta.

Terapiatakuu parantaisi hoidon saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta. Mielenterveyden häiriöiden hoidon kustannukset eriarvoistavat suomalaisia.

Alkuperäinen kaikenikäisiä koskenut terapiatakuu sai laajaa kannatusta yli puoluerajojen viime hallituskaudella. Vaikka hallitus nyt toteuttaa terapiatakuun, rajaa hallitus sen koskemaan vain alle 23-vuotiaita nuoria. Lisäksi hallituksen päätös pidentää perusterveydenhuollon hoitotakuu kolmeen kuukauteen heikentää terapiatakuuta, sillä jos ensimmäinen hoidon tarpeen arviointi tehdään liian myöhään, ongelmat pahenevat ja varsinainen hoidon aloitus viivästyy. Terapiatakuu uhkaa jäädä mahalaskuksi.

Joka toinen suomalainen kokee jossakin vaiheessa elämäänsä mielenterveyden häiriön, mutta vain puolet mielenterveyden häiriötä sairastavista saa tarvitsemaansa hoitoa. Jonot mielenterveyspalvelujen piiriin ovat hengenvaarallisen pitkiä.

Jokaisella sote-alan ammattilaisella tulee olla työkaluja tukea asiakkaan mielenterveyttä. Näin varmistetaan, että ihminen saa tukea nopeasti riippumatta siitä, mistä hän hakee apua. Myös mielenterveysinterventioon tulisi päästä hoitotakuun aikana.

Perusterveydenhuoltoon sisältyvä mahdollisuus päästä nopean pääsyn hoidolliseen psykoterapiaan tai muuhun psykososiaaliseen hoitoon ensimmäisen terveyskeskuskäynnin jälkeen tukisi sitä, etteivät mielenterveyden haasteet pääsisi kasautumaan. Tätä voivat tarjota koulutetut mielenterveystyötä tekevät terveydenhuollon ammattihenkilöt.

Terapiatakuun avulla potilas saisi hoitoa, vaikka hänellä ei olisi taloudellista mahdollisuutta hakeutua yksityiseen psykoterapiaan. Potilas saisi hoitoa myös silloin, kun hänelle ei voida myöntää Kelan korvaamaa kuntoutuspsykoterapiaa tai Kelan korvaamaa kuntoutuspsykoterapiaa.

Talousarvioaloite TAA 36/2024 vp

Terapiatakuu parantaisi hoidon saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta. Oikea-aikaisen avun myötä mielenterveyden oireiden ja häiriöiden syveneminen vähenisi. Painopiste siirtyisi pitkistä, hitaasti saatavista psykoterapioista nopeisiin psykososiaalisiin hoitoihin, joita riittäisi useammalle.

Matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujärjestelmä on kustannustehokkaampi kuin erikoissairaanhoidon perustuva järjestelmä. Terapiatakuu rakentaisi Suomeen tehokkaat perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelut ja täydentäisi nykyjärjestelmää tuomalla avun saataville nopeammin, helpommin ja asiakaslähtöisemmin.

Sijoitus mielenterveyteen maksaa tutkimusten mukaan itsensä takaisin moninkertaisesti, koska sairausetuksien käyttö vähenee, työnantajien sairauspoissaolokustannukset ja muut työelämäkustannukset vähenevät. Mieli ry on arvioinut, että terapiatakuu säästäisi vuositasolla 200 miljoonaa euroa, pääosin työkyvyttömyyskulujen laskuna.

Vihreät kannattaa terapiatakuun laajentamista asteittain koskemaan kaikkia. Vuodelle 2025 terapiatakuu laajennettaisiin koskemaan nuorisolain mukaisesti kaikkia alle 29-vuotiaita, minkä vuosikustannus on arvioiden mukaan noin 43 miljoonaa euroa.

Tämä aloite kuuluu Vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 21 000 000 momentille 28.89.31 hyvinvointialueille mielenterveyspalvelujen terapiatakuun toteuttamiseen.

Helsingissä 4.10.2024

Alviina Alametsä vihr
Tiina Elo vihr
Hanna Holopainen vihr
Bella Forsgrén vihr
Sofia Virta vihr
Jenni Pitko vihr
Krista Mikkonen vihr